

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is	
Előfizetési árak:	
Helyben hazhoz fordva:	
Egész évre	12 frt.
Fél évre	6 frt.
Negyed évre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.
Videkre postán küldve:	
Egész évre	14 frt. — kr.
Fél évre	7 frt. — kr.
Negyed évre	3 frt. 50 kr.
Egy hónapra	1 frt. 20 kr.
Hirdetések helyben ártandók.	

Szerkesztőség:
Főter, Hermann-udvar 1. emelet.
A külső folyosón.
Bérmintelen leveleket csak ismert
kézfő fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.
Kiadóhivatal:
Főter, a törvényszék melletti Neumann-
házak utcára nyíló helyiségben.
Hirdetési díjazás:
Egyes szám 5 kr. — ünnep- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Hamis mértékkel mér az ellenzék.

Arad, Deczember 15.

Az már egyszer tagadhatatlan valóság, hogy nálunk az ember csak addig lehet okos ember, míg az ellenzék szekerét tojja, addig kifogásolhatlan hazafias jellem, amíg a kormány intézkedéseit tőle telhetőleg püföli, mielőtt azonban tapasztalatai s meggyőződésai folytán a czéltévesztett és haszontalan ellenzékeskedés teréről lelép, vagy plane tevékenységét a kormánypart szolgálatára használja föl, vége a dicsőségnek, vége a hírnévnek és képességnek mindaddig, amíg el nem jön ismét Pálfordulása, amikor a megtért hazafi ismét visszanyerte hírnevét, vissza mindazon kiváló tulajdonait, mikkel a gondviselés az embereket csak ellenzékeskedésükben szokta megáldani.

Széchenyi Pál is egyike azoknak, kiknek a sors próbát tett, megtevével legelső alkalommal ellenzék vezérfejedelmének, kinek érdemeiről ugyancsak hozták ellenzéki lapjainak idején a dicsőítő himnusokat, s vádolva a kormányt, hogy a földművelés iránt egyes egyedül fogékony és egyetlen embert nem meri kebelébe fogadni attól való félelmében, hogy mellette a kormány többi tagjainak korlátolt gyengesége nagyon kirívólag találna felülni, no és az a Tisza Kálmán, kit az ellenzék azzal szokott vádolni néha, hogy ő minden állást csak egy alkalmas jutalomnak tekint párthívei elmozdítására, elkövette azt a takticát, hogy az ellenzék által egekig magasztalt szakegyént meghívta a miniszteriumba, s az ő oly annyira fölemelt közgazdasági tapasztalataira bízta az egyik legfontosabb miniszteri tárca vezetését.

Igaz ugyan, hogy ekkor ismét azzal a támadással állt szemközt a miniszterelnök, hogy Széchenyit eltactikázta az ellenzék, mert hát már nélkülük boldogulni sem bírt volna, de hát legalább maradt volna következetes abban, hogy Széchenyit mint minisztert is tartsa olyan okos embernek, mint amilyen ellenzéki korában volt, s a kire már csak azért is büszke lehetne, mert a kormány tőlük hódította

át, de a minden áron való ellenzékeskedés olyan vak, hogy nem látja meg a kormányon ülő fején azt a bábékoszort, mit ő helyezett rá, s emlékeztében oly gyenge, hogy nem tud visszaemlékezni a szép napokra, a mikor a most mási pártban levő érdemeit hosannakkal ünnepezték.

Tessék elolvasni a »Pesti Napló« azidőbeli cikkeit, miket Széchenyi szereplésének kezdetén oly ékesen öntött tollba, s tessék viszont átolvasni tegnapi ciceróját, s készek lehetünk az ellenzék okoskodásával, melynek alapját a föltétlen magasztalás képezi saját pártja tagjai — s ugyanolyan föltétlen gáncsolás a kormánypart egyénei iránt. Szóval, Széchenyi nagy ember volt ellenzéki korában, szeplőtlen hazafi, kiváló nemzetgazda, mikor a Naplók elveit szolgálta, s ma a miniszteri székből letörpült a zerusig, — érdemei elhomályosultak, tehetségei megsemmisültek, hazafiságán pedig sötét folt támadt. Csakis egy vigasztalás lehet még Széchenynek, s ez a föltámadás egy új ellenzéki életre. Ez a föltámadás ismét nagygyá és ünneppeltté teszi, akár egy báró Simonyit, kinek kiváló érdemeit és képességét csak akkor volt hajlandó a mi nemes és lovagias ellenzékünk elismerni, a mikor a miniszteri tárczától megválva, a kormány pártjának is hátat fordított.

De mi, ha valamikor bekövetkeznék ily, hogy Széchenyi ott hagyja miniszterszékét, nem fogjuk az ellenzék eljárását követve, benne azt a hibát támadni, mit a kormányzékben tán érdemnek tulajdonítottunk: nem fogunk úgy tenni, mint az ellenzék, mely évek hosszú során sürgeti a földművelési tárca kiválasztását, s a mikor költségmegtakarítás címén, de mégis a földművelés érdekében a miniszter egy központi gazdasági főigazgatói állást akarva szervezni, a kiválasztásnak ohajt eleget tenni, — akkor pazarlással, rossz gazdálkodással támadja meg. Már most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy ha az annyira magasztalt Széchenyi Pál gróf nem vált be jó miniszternek, ugyan kit hozunk át helyére?

K.

volt és önállóbb működés egyelőre nem kínálkozott, búcsút vett Kocsisolszky gazdájától és a következő év tavaszán mint nagyreményű népszümmenéses a Csab és Bokodj társulatához szerződött a református Pápa. Németh azonban egy volt magával mint legelőbb színész és egészen más szerepkörre szánta magát, mint a melyhez hívatásul fogva legközelebb állott. Kassai a nagy comicus mindig intrinsecus akart lenni. Németh János a Füredi babérai után vágyódott. Természetesen csatlódott és egy pár fellépése után mint segédszínész működött ott. Jött ugyan a mostani kritikusabb idő is. Még ugyanazon évben nyugtalan becsúszása a Szathmáry Károly társulatához vitte, a hol hogy-hogy-nem — kardalos lett. A társulat nagyon hiányos volt. Se könyvtár, se személynél, mely után valamit tanulhatott volna és így kardalosság csupán a népszümmenésre szorítkozott, miközben kisebb-nagyobb segéd szerepeket játszott. Hogy az énekesen haladjon, arról természetesen szó sem volt és így hanyatlást látott folytatva, 1871-ben Várnai Pábián társulatához szerződött, ismét népszümmenésesnek, mert még mindig az akart lenni.

Mátészalkán pályáztak. Az írott színlap égbekiáltó betűkkel és orthographiával hirdette a »Vén báka«-t, melyben Németh János Sugár Laci játsza. (Mint ő szokta mondani, akkor még nem tudta, hogy nem »sugár«.) Itt aztán dűskált mindenféle szerepben, hogy hogy az ember elalélmélik, ha a mostani kedves operette-tenortól hallja, hogy még VIII-ik Henriket is játsza. A mátszalkai műértőknek persze tetszett és Németh Jánosnak is a dolog nagyon. Egyszer már Bán-bán-t is el kellett volna játszania, de »közbejött akadályok« miatt a Németh János legnagyobb keserűségére elmaradt ez a classicus debüt.

E nagy szerepkörben Németh akként volt honorálva, hogy Várnai director ur »elsőrendű« portióba »tette a papíronon...« pénz, azt sohse látott tőle. Megengedte azonban, hogy VIII-ik Henrik ur, mikor faluról-falura jártak tagyban, vízben, a rakodásoknál segítette a ruha- és a könyvtárak. A jeles director különben olyan kedélyes ember volt, hogy ha ebben a hordármunkában valamelyik nem a kellő kedvet mutatva, oda ordított kedves hangján: — Rakjátok, hozzátok kutyát! mert nem kaptok ehedre két hatost!

Németh János 1869-ben engedett az ellenállhatatlan vágyának és egy kódos októberi reggelen beállított a Kocsisolszky Jusztián társulatához Győrött. Alig volt hat hetes kezdő, már is egy öt versszakból álló couple elénekelték. Bízta rá a »Plebános szakácsnéja« című possebán. Különböz kardalodott tovább. Ez a szerep azonban nem igen kezezte ambícióját, s minthogy a társulat meglehetősen nagy

A vámháború vége. Bukarestből ismétlen jelentik, hogy Sturdza a miniszter közlekedési Budapestre és Bécsbe utazik, hogy az újból megindítandó tárgyalásokat Ausztria-Magyarország és Románia kereskedelmi szerződésére nézve előkészítse. A tárgyalásokat csak abban az esetben indítják meg, ha kölcsönös eszmecsere által a fontosabb pontokra nézve a cabinetek között megegyezés jön létre. Az irányadó román körök a tárgyalások megindítását előékenyen fogadják s román parlamentáris körökben is nyugodtabban fogják fel az ügyet. Nem egészen bizonyos hogy Haidler-Egereg legor osztrák-magyar ügyvivőnek Bécsbe utazása szintén e kérdéssel van-e kapcsolatban.

A balkáni conföderatio eszméjét kezdik előtérbe tolni a bolgárok. A sophiai kormányhoz közel álló »Sloboda« elmélkedik e themáról s akként tekint az államszervezetre, mely egyfelől Oroszország befolyása és beavatkozása ellen, másfelől pedig Auszria-Magyarországnak azon törekvése ellen fog védelmet képezni, melyel Saloniki-ig akar magának egyenes utat biztosítani. E szövetséghe felvetetnek Törökország is, ennek azonban Macedoniát előbb autonóm tartományává kellene tennie; sürgeti is a lap a bolgár kormányt, hogy e terv megvalósításához liasson és e tekintetben az angol, francia és olasz államok és a magyarok támogatásával biztatja magát. A »veszélyt«, mely a monarchia részéről állítólag fenyegetné a bolgárokat, minden esetre továbbh esznek« mondja a »Sloboda«, mint azt, melyel Oroszország fenyegeti őket, de azért mégis védekezni kell ellene a balkán szövetség megalkotása által, mert különben a balkán népek Bosznia-Herzegovina sorsára juthatnak.

Mint ezekből kitetszik, a méltó rémület folytán, melyet a bolgároknak az orosz hatalom kelt, eek annyira mennek, hogy ott is, a hol nincs, rémeket látnak. Hanem hát ime ezt eredményezik az oktan ellenzéki hírlélek. Jóllehet ez alap nélküli hírlélek illetékes oldalról inná többször megczófoltatnak, a bolgár füleken még mindig csengnek-bongnak s mint látszik, hiteltre találunk.

Mi csak sajnáljuk, ha a bolgárok olyan irányban is védekezésre gondolnak, a honnauk csak oltalmat és védelmet várhatnak. Azért jól teszik, ha nem alkotnak maguknak mesterségesen rémeket, hanem egész erővel abban az irányban rendezik be magukat erőlyes védelemre, a honnauk csakugyan komoly veszélyek fenyegetik.

Az országgyűlési szabadelvű párt hét-főn delián 6 órakor Vizsolyi Gusztáv elnöke alatt tartott értekezletén három

Németh is rakta, hozta, sőt segített még a színpadot is összerakolni. De lett ácslegény is szivesen, csak hogy valamelyik czinszeretp játszhassa.

De kevés idő múlva újra fordult az út. 1872-ben Szoboszlórt Vácra szerződött Aradi Gerőhez, a mostani szegedi igazgatóhoz. Aradi nagy hiányát érezte egy tenorisának és Németh egyik collegájának ajánlára őt birta magához szerződtesse. Németh úgy volt ajálva neki, mint jóhang kezdő. A mi népszümmenésünk akkor ugyan még fogalma sem volt arról, hogy mi az az operette, de Aradinak csak hang kellett egyelőre; ez pedig meg volt Némethben, bár még csiszolatlanul. Aradit az nem genirozta, sőt vizagzálta Némethet.

Majd tenoristát csináltak én önből. De aprosit! Mennyi gázait is kér ön mint első operette-tenor?

Némethnek, mint írtam, az operette-ről homályos fogalmak voltak, de Várnainál már megtanult annyit, hogy az elsőseget ne engedje el magától. Tehát szerényen felelt: — Negyven forintot!

Aradi nagyot bűmlt. — Mit gondolt barátom — szolt rábeszélőleg — ön, kiből operette-énekest akarok csinálni, 40 frtot kér?

Németh kétségbeesett, hogy majd elúzi és csakhamar még szerényebb hurokat pengtet.

— Legyen hát kérem — 25 forint!

— Az már más! — szolt reá Aradi. Rögtön aláírták a szerződést és Németh másnap megkapta »Dunanan«-ból a Patroelus szerepét. Nyolcz nap alatt betanulta és másnap ment a darab. Németh János pompás sikert aratott és azután nymbusa s híre nőtt rohamosan.

Csakhamar játszta »Szép Helená«-ban Párist. Ez már jobban tetszett, míg végül a »Szerelmi varázslat« egészen elbűvölte. Tapasztaltabb collegái azzal tették kíváncsibbá, hogy majd ha operát hall, akkor lesz elbájolva.

Németh ezután égő vágytól volt elöntve, hogy egy valódi operát halljon Budapestben.

törvényjavaslat, nemkülönben a tőzsde-bíróságok megszűntetéséről szóló és Istóczy Győző és társai által beadott törvényjavaslat tárgyalatott.

Az értekezlet első sorban a hazai iparnak adandó állami kedvezményeknek némely bányászati vállalatokra való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta, mely Emich Gusztáv előadó indoklása és Ammon Ede felszólalása után vita nélkül elfogadtatott.

Nemkülönben vita nélkül fogadtattak el egy általánosságban, mint részleteikben, szintén Emich Gusztáv előadó indoklására az áruvédeljegyek oltalma tárgyában Németalfölddel 1886. szeptember 3-án, valamint Braziliával 1886. augusztus 28-án ugyanezek az áruvédeljegyek oltalma iránt kötött egyezmények beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatok.

Ezután a kérvények sorjegyzeke vétetett fel, melyre nézve az értekezlet hozzájárult a kérvényi bizottság javaslatához.

Végül felvetetett a budapesti áru- és értéktörzse, valamint a vidéki termény és gabnacsarnokok külön, kivételes bíróságainak megszűntetéséről szóló törvényjavaslat.

Az értekezlet Fabiny Teofil igazságügyminiszter felszólalására abban állapodott meg, hogy a törvényjavaslatot mellőzi.

Ezzel a tanácskozás véget ért.

Uj szerb püspöki zsinat. Az újvidéki »Nase Doba« szerint a szerb patriarchatus legfelsőbb helyen lépéseket tett a szerb püspökszínat egybehívására nézve. E zsinaton Ruvaracz archimandritának a verseczi püspökségről való lemondása tárgyalatnak, esetleg (a meynyiben Ruvaracz megmaradna lemondása mellett) új püspök választatnak. Az újvidéki »Szerb szki Naro« szerint a szerb püspöki zsinat folyó hó 28-án gyűl össze Karlovczán. Az előbbi lap jelenti egyúttal, hogy a szerb egyházi congressus »strike«-jának érdemleges elintézése a tavaszra halasztatott.

IPARÜGY.

— Az iparos tanoncok oktatásáról. —

(Ajánlja az aradi ipartestület figyelmébe.)

Arad, decz. 14.

Az iparos tanoncok iskoláztatása körül maig is oly sok nehézség merül fel, hogy érdemes, ha e kérdéssel egyes ipartestületek tüzetesen foglalkoznak s a belügyminiszternek, mint az ipartörvény végrehajtásával megbízott III. fokú iparhatóságnak részletes jelentésben teszik meg észrevételeiket. Az 1884-iki

tott. A színészekről hallotta már többször, hogy vidéki színész kap ingyen jegyet, ha kér. De vajon kitől? Sokáig ott ácsorgott a színház előtt. A kis bemenő színészeket valóságos féltetnek nézte, de megszólítani nem merte. Már esteledni kezdett, és Németh kétségbeesetten gondolt arra, hogy a »Zsidón«-t nem láthatja. Két suhanecz vetett véget nagy szorongatásainak. — Hangosan beszélve jöttek Németh felé. Arról beszéltek, hogy kék ma a »Zsidón« operában statitálni fognak; nagy volt azonnal öröme, gondolta, ezekhez fogsz szegődni, be mégy és statitálni fogsz, és mégis látnod és hallan-d kell operát. Úgy történt, a két suhaneczot megszólította, hogy vezetnék be, mert szeretne ő is statitálni. A két suhanecz csakhamar észrevette, hogy olyan egyénnel van dolguk, aki itt nem ismeri a dűrgést; azt kérdezték tőle, hogy mit fizet nekik, ha bevezetik?

— Jó barátim — mondá Németh — nincs nekem pénzem, tegyék meg a nélkül!

— Az nem baj, ha pénze nincs, majd kap az előadás után 20 krajczart.

— Adom, adom! Csak vezessenek!

Pár percz múlva az öltözőben voltak. az öreg Perron bácsi rájuk kiabált, azaz a két társára, hogy ha máskor olyan későn jönnek, nem kapnak ruhát.

Ott a statista urakkal csak »per te« discursálnak? Gondolta Németh János itt vedlem sem tesz kivételt ez a nagy ur! Ah de mindegy, hogy este nem a világ, ha tegeznék is. Őda állott nagy szerényen a tekintetes ur elé, kért, adna neki is ruhát.

— Hát te ki vagy? nem ismerlek! Nem kellesz, takarodj! — ezt Perron bácsi bömbölte.

A két suhanecz oda fordult Perron bácsihoz, kérték, hogy csak adjon ruhát, mert ő a mi rokonunk, velünk együtt kell neki haza jönni, ki ne kergesse Perron bácsi.

— No jó, no! — szolt engesztelődvé Perron bácsi. — Némethre akasztott egy barátságot, mondván: Majd a nagy menetben barát lesz! Gondolta Németh magában, bánom is én akármik, csak hogy le nem lököl! Perron bácsi egyet lökött rajta s a másik perczben a fodrász előtt állott.

— No tartsd a pófadát! szolt a fodrász.

— Tartom, tartom, kérem alássan! — De már az alássan szót nem tudta kimondani,

ipartörvény életbelepítésére alkalmával sok iparkérdésben nem voltak tisztában magok az ipartügyi enquetek sem. Emlékeztünk arra, hogy egyes pontok a törvényhozás elé csakis oly feltételek mellett terjesztettek jóváhagyás végett, hogy a gyakorlati életben időnként azok módosíthatók lehessenek.

Az ipartörvény életbelepítésére óta két év eltelt el, mely idő bőven elégséges volt arra, hogy a gyakorlatban a hibák felismertessenek és iparosaink érdekében igyekezzünk azokon segíteni. Szűnetlenül halljuk az ipartörvény egyes intézkedései ellen iparosaink között a panaszt, de annak módosítása érdekében egyik ipartestület sem tett mindez ideig egy lépést. Holott ez első sorban lett volna kötelességük.

Reméljük, hogy az aradi derék ipartestület, melynek területén iparosainkat az ipartörvény némely pontja súlyosan érintette, nem fog késmi indítványozni, hogy a többi ipartestületek is tegyék meg két évitapasztalatukon alapuló észrevételeiket.

Álljon itt egy példa az ipartörvény 82-dik §-ról, melyből meggyőződhetünk, hogy mily felületesen bának el az iparostanonczok iskoláztatása körül. Ugyanis elrendeli, hogy minden iparos tanoncznak kötelessége az ipariskolát látogatni és addig az iparhatóság által fel nem szabadtatnak, a míg az ipariskola látogatásáról bizonyítványát fel nem mutatja. E pont tárgyalása alkalmával figyelmen kívül hagyatott, hogy az iparos pályára olyan fiatal emberek is léphetnek, — mint léptek eddig is — kik a gymnasiumok vagy polgári iskolák felsőbb osztályát végezték. Az ilyen előképzett-ségű iparos tanonczok között sem tesz kivételt az idézett törvényczikk, sőt kényszerítette a jelenlegi ipartörvény értelmében az ipariskola látogatására, a mint a tapasztalat bizonyítja Aradon is.

Ez intézkedés nem válik előnyére először iparunk előhaladásának sem, mert az iparos pályától jövrőre, a míg a törvény kötelezővé teszi az ilyen tanulóknak az alsóbb ipariskolák látogatását, idegenkedni fognak. Másodszor az ilyen felnőtt tanulók, kik nagyrészt 18—22 évesek, gunytár-

mert a gummis pemzlit a szájába kente és még neki állt feljebb. Szidta, mint a bokrot, hogy ne tartsa olyan ügyetlentül az arczát. — No de ez már — beszélt egy ízben Németh — kibírozt egy kicsit a sodromból; hogye! En, a ki első tenorista vagyok Aradi Gerő urnál a vidéken, így össze-vissza tegezni, lökdösni, majd hogy fel nem pofoztat! A fodrász készen lett velem, oda lökött a többi közé, kik már utra-készen voltak; ekkor Perron bácsi elkiáltja magát:

— A barátok addig meg ne mozduljanak, míg én nem szólok!

Gondoltam magamban, mikor fog ez vajjon szólni minket? Nem volt nyugtom, megkérdeztem, mikor kerül ránk a sor? — A darab végén! — volt a felelet. A darab végén! Oh ezért ugyan nem volt érdemes magadat össze-vissza tegeztetni, lökdösetni. Kevés boszankodás után elhatároztam magamban, hogy én biz megmondom ennek a tekintetes urnak, hogy tulajdonképp miért statitálók én. Még is mondtam.

— En a vidéken Aradi Gerő urnál első operette tenorista vagyok és csak azért jöttem ide, hogy az operát hallhassam.

Perron bácsi nagyot nézett. — Maga barátom tenorista? (Ah! hát maga többé és nem te!) Hát miért nem kért az igazgatótságtól jegyet?

— Nem vagyok ismerős, feleltem. — No jól van barátom, majd elhelyezem valahová, hogy hallhassa az operát.

Nagyot dobant a szívem, örültem, hogy mégis csak hallhatom a »Zsidón«-t. Örültem azon is, hogy Perron bácsi barátjának nevezett, végre tehát a nemzeti színház egyik tagja, még pedig a statista-vezető barátjának nevezett. Levezetett Perron bácsi a színpadra, onnan fel a zsinórpadra, ott valami Mátyás barátjának ajánlott s kérte, ne dobjon le. — Gut! — felelt az nagy phlegmával vissza.

Megkezdődött az előadás. Csupa szem fül voltam. Igen szépen találtam; választottam is magamnak mindjárt szerepet. Gondoltam, ha valamikor ebben az operában énekelni fogok, nem a herceget, hanem Eleázár énekelem. Csak most tudom, hogy mily kauscal szemem voltak. A II-dik felvonás is elmult; valami baj történhetett a zsinórpadon, mert egy dziszó-mester, vagy tsán maga a tekintetes zsinórmeister felszáadt nagy mérgesen. Engem utjában talált.

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Deczember 15.)

Színész-pantheon.*)

(Aradi színészek jutalomjátékain.)

— Az »Aradi Közlöny« eredeti tárczája. —

I.

Németh János.

Mintaképe az igazi operette-tenoristáknak. Herezig kis alak, életvidor arcz, pompás kedély és briliánsul csengő hang. A hol megfordult, a közönség elhalmozta mind avval, a mit kedvezzeivel szokott tenni. Ha valahova visszatért ismét, az első meglepetés az volt, hogy hangja erősbödött. Tehát egy elpusztíthatatlan tenor, melynek nem ártott meg a proportiós társulatok tarka nyomorúsága.

A Németh János tehetségének egyik fényoldala, hogy pompás színész is egyszerre és ezzel kimagasló azok közül a tenoristák közül, kik többnyire bábokká válnak a színpadon, mielőtt nem énekelnek. Németh főleg kitűnő naturburch temperamentum s mint ilyen, igazi színészhetségének adja legszebb tanúságát. Nemeses énekes, de telivér színész a provinciális hivatalnok minden gyengesége nélkül. Pedig végig járta ő is azt a nehéz iskolát, mely a vidéki színészelet küzdelmeiben edzi, neveli fel a tehetséget, ha már egyszer jut-bára tette. Ma, mikor az aradi közönség jutalomjátékára tödül, hogy kedvenc tenoristáját annyi jeles alakításaiért kiittesse, — talán nem lesz értéketlen egy pár fejezetet bemutatni róla abból az időből, mikor Németh János pályája kezdetének nehézségein esett tul, mielőtt műbarátai tenyerei és aranyos kacsók annyit tapsoltak volna neki.

Németh János 1869-ben engedett az ellenállhatatlan vágyának és egy kódos októberi reggelen beállított a Kocsisolszky Jusztián társulatához Győrött. Alig volt hat hetes kezdő, már is egy öt versszakból álló couple elénekelték. Bízta rá a »Plebános szakácsnéja« című possebán. Különböz kardalodott tovább. Ez a szerep azonban nem igen kezezte ambícióját, s minthogy a társulat meglehetősen nagy

*) Lapunk ez új tárcza-cyclusában az aradi színház valamennyi kiválóbb és is férfi tagjának életrajzát fogjuk közölni a jutalomjáték napján. A szerk.

gyává teszik magukat a többi 12 —14 éves betöltött tanuló között.

Igen is sürgősen kérnünk kell, hogy az ipartörvénynek az iparos tanoncokra vonatkozó 82-ik §-a oda módosítsassék, hogy az olyan tanuló, kik felsőbb osztályokból lépnek az iparos pályára, felmentessenek az ipariskola látogatásától.

Endes Dániel.

Külföld.

Az új francia miniszterium. Parisi jelentések szerint francia körökben az a vélemény uralkodik, hogy Freycinet, dacára visszalépésének, a couillasse mögött vezetni vagy inspirálni fogja az új cabinet politikáját. Goblet, ki a közoktatásügyi és ideiglenesen a külügyminiszterium vezetését veszi át, el van határozva, hogy a budgetet erőlyesen védelmezni fogja. Programja első sorban a gyakorlati adminisztratív reformokat foglalja magában; azt hiszik, hogy a concordatumot fenntartja, mindamellett nem csinál belőle cabinetkérdést. A kamarával szemben elfoglalt álláspontja Gobletnak, az, hogy az ügyek kezdeményezése és vezetése a kormány előjoga s ez csak a parlament hozzájárulását kell, hogy biztosítsa magának. — Az egyiptomi kérdést illetőleg a portával egyetemben azt követeli Angliától, hogy állapítsa meg Egyiptom kiürítésének időpontját s erre nézve azt hiszi, hogy egész Európa egyetért vele. — Florens az államtanács elnöke külügyminiszter névzetét ki.

A román trónöröklés. Bukarestből írják: Hohenzollern Ferdinánd herceg atyjával Lió őt herceggel közeli évi szabadságra utazott Németországba, hogy ott a hadiskolában tanulmányait befejezze. És csak katonai tanulmányainak befejezése után fog elintéztetni a román trónöröklés ördösi kérdés oly módon, hogy Vilmos trónörökös a maga jogáról lemond Ferdinánd herceg javára, a ki aztán az országban fog állandóan letelepedni, s a senatusban is alkotmány szerint őt megillető helyet elfoglalja.

Legujabb posta.

A német hadsereg. A német birodalmi tanács hadügyi bizottsága, — mint Berlinből jelentik, — befejezte a katonai törvényjavaslat feletti általános vitát és elhatározta, hogy a törvényjavaslatot kétszer fogja olvasni. Az úléselejt kijelentette a hadügyminiszter, hogy a szövetséges kormányok nyilatkozása a külügyi viszonyokra vonatkozólag csakis felelősség mellett megállapított szövegben volna közölhető és hogy a szövegben nem foglaltathatnak olyasmik, amik nyílt ütésben is nem lehetne kinyilatkoztatni. A birodalmi cancellár sem lehet azon helyzetben, hogy a bizottság előtt másról nyilatkozzék, mint a mi már úgy is ismeretes, mert az egyes hatalmaknak bensőbb viszonyairól és eshetőséges politikájáról nem lehetne részletebben beszélni a nélkül, hogy a német békepolitika meg ne nehezítették és az állam kárát ne vallaná. A helyzet még nem ért meg annyira, hogy az német részről hivatalos alakban a nyilvánosság előtt tárgyalható volna. Ha a bizottság nem tekintene elegendőnek azon indokokat, melyeket a kormány úgy katonai, mint politikai szempontból mint olyanokat hozott fel, melyek őt a törvényjavaslat előterjesztésére kényszeríthetnek: még akkor sem toldhatná meg a birodalmi can-

Akkorát lökött rajtam, hogy majd diszletnek essem le a színpadra. És még ezel nem volt elég. Embereivel elvégeztem dolgát, valami „hund“-ot kérdezett, hogy hol van? Gondoltam, hát a „Zsidónak“-ben kutyákat is jósáznak, nem hittem volna, hogy én vagyok az; megláttam.

— Ah, da bist du Hund! Dich such ich! Wie hast du dich unterstanden da herauf zu kommen? — Tolt magam elé a lépcsőig ott e szavakkal bucsuzott el tőlem: „Schau das du weiterkommst von da, sonst hau ich dir eine Watschen herunter das du an mich denkst!“

No János ennek, már fele sem tréfa, ügyelj magadra, mert bizony itt még ma porlú jár! Léertem a színpadra, itt ismét rám ordít valaki:

— Mit keresel itt? még a barátok soká jönnek, erjed a statista-szobába! Én nem is mentem, hanem rohantam. Telvén, hogy ez már nem is igéri, hanem megadja azt, amit a gorbomba német igéri! Bent termettem a statista-szobában, Perron bácsi éppen a barátokat állította rendbe, hogy majd a színpadon hogy kell járni.

— No éppen jókor, barátom, — szolt hozzám — maga elő fog menni s a zászlót viszi. Álljon ide! Megtettem. Gondoltam, viszem szívesen, csak már lenne vége. Ránk került a sor az utolsó felvonásban; annyit szolt látnivaló volt, hogy némileg kárpótolva voltam a főntebb történetekért.

Eldadás után leveleztezték és ismét sorba kellett állni a 20 krajzárókról. Az én kettő statista barátom csakhamar mellém ért. Közbe vettek, nehogy megzúszkáljam az igért 20 krajzárral. Nem is én vettem el, hanem a két bajtárs. Perron bácsinak jó éjszákát kívántam, mentem első operai szereplésem színteréről.

Sokszor megemlegettem az első operát és sohasem merem arra gondolni, hogy én valaha a nemzeti színház Operájának tágja legyek! Másnap utaztam rendeltetési helyemre Érsek-Ujvárra. Már a társulat ott volt. Az első színpad kihordva. „Szép Helénát“ adtuk. Gondoltam, ide gyere Perron Mátyás, meg nem tudom, hogy hívták azt a gorbomba németet, lássátok, hogy ki vagyok én!

Német Jánosnak ezután működése már egy fokozódó diadalutakat mondható és azt körülbelül ismeri minden hírlapíró ember, annyival inkább az aradi közönség, melynek egy ízben már kedvence volt.

cellár ez indokokat oly érveléssel, mely a politikai helyzet eddig még nem ismert teréről volna merítendő és a mely érvelés Németország külügyi viszonyának megháborítása és az általános béke veszélyeztetése nélkül nyilvánosan szóba nem is hozható.

Diplomatiail ellenségeskedés Oroszország és monarchiák közt. Károk grófnak a bolgar küldöttekhez intézett beszédét a lapok a nyílt ellenségeskedés jelének és a diplomatiail harcra legvégig határának tüntetik föl. Az orosz-osztrák ellentét kiegyenlíthetetlen volta, így ír a „Now. Wremja“, nem jelent conflictust Német és Oroszország közt. Az a biztosított teljesen megnyugtató Oroszországot, hogy Németország az angol-osztrák-magyar szövetség erősödése esetére nem dolgozik Oroszország elszigeteltségén s nem adja fel a becstelenséget közvetítő szerepét.

TAVIRAT.

— A képviselőházból. —

Budapest, december 14. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén elvetette az Istóczy Győző és társai által benyújtott törvényjavaslatot a tözsdebeirások megszüntetéséről.

— Elitelt uszorás. —

Budapest, december 14. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) Hay Barnát hírhedt fővárosi uszorás ellen az itteni kir. törvényszéknek ma hirdették ki az ítéletet. Berele Hay 8 hónapi börtönrre és 1000 forint pénzbürságra ítéltetett.

NAP TÁR.

December 15. Szerda. Róm. cath. napt. freneus. — Prot. naptár Ignác. — Görög-orosz naptár (december 3.) Sofron. — Nap kél 7 óra 45 percz. Nyugszik 4 óra 6 percz.

December 16. A „Kölcsöy-Egyesület“ felolvasása d. u. 4¹/₂ óra a városháza dísztermében.

December 20. Aradmegyei rendkívüli közgyűlése d. e. 10 órakor.

Az „ARADI KÖZLÖNY“ előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 ft — kr.
Fél évre	6 „ —
Negyed évre	3 „ —
Egy hónapra	1 „ —

Vidékre postán szétküldve:

Egy évre	14 ft — kr.
Fél évre	7 „ —
Negyed évre	3 „ 50
Egy hónapra	1 „ 20

Az előfizetési pénzeket kérjük, legelőszörben posta-utalványal. még a hó vége előtt beküldeni, hogy a lap pontos expedícióját fennakadás nélkül teljesíthessük.

Hirdetéseket a jövő évi folyamra már most is felvezünk a szerkesztői helyiségben.

Arad, 1886. december havában.

Az „Aradi Közlöny“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ma esti jutalomjátéka ismét felszínre hozza az ő pompás Barinkay-ját a nagy vonzerőjű „Czigány báros“-ban.

Hisszük, hogy a közönség igazat ad kedvenczenoristájá belépő dalának, hogy a művészkedés nem nehézség, ha teli van a ház.

Urak és hölgyek! Plaudite!

(T—s.)

A Kumjasszin-család.

(60. Folyt.) (Regény.)

Írta: Henry Gréville.

— Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: H. G. —

Második kötet.

LV.

Zina meg nem engedett látogatást tesz.

Górovné és leánya a pályaudvar helyett városi kis lakásukba mentek. Marizkij, ígérte szerint, délután eljött.

A szűk lakásban uralgó rendtelenség, a hol helyéből minden ki volt forgatva, a hol a sietve megterített asztalon még a reggeli edény állott, nem volt alkalmas arra, hogy enyhítse a kínos benyomást, melyet a fiatal embernél jövődéli anyósja dult arcának megpillantása előidézt.

„Meghiúsult?“ volt első szava.

„Teljesen“ válaszolt a szerencsétlen asszony szomorúan. „A grófné követeli, hogy Lissza bocsánatot kérjen és ő ezt nem teszi.“

„Illetleg“, vágott közbe a fiatal leány. „én kértem bocsánatot, de ő mást követel: azt akarja, hogy bocsánatot kérjek azért, hogy megtámadtam oly kötelező ígéretet, melynek horderejét nem ismertem.“

„Éz borzasztó!“ szolt Marizkij.

„Es mégis követeli és nem akar tőle elállni. Most már téged kérdezlek, hogy engedhetek-e, engedjek-e?“

Marizkij egy pillanatra gondolkodott: menyasszonyának ez a pillanat meglehetősen sokáig tartott.

„Nem“, mondá gyengéden. „ezért nem szabad bocsánatot kérned; inkább ő neki kellene okotlani önféltéséért.“

E mondatot az ajtócsengétyű csengése szakította félbe. Górov asszony ment az ajtó kiinyitni és ugyanazon pillanatra rohant be Zina nevetve, sírva és mint a bakkecske, ugrott rá. Miss Junior egészen dultan követte

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Arad sz. kir. város központi választmánya tegnap d. e. 11 órakor tartott ülését a választásra jogosultak névjegyzékét a (uriától) lejtő reklamációt után 1887. évre véglegesen megállapította.

— Aradmegye központi választmánya a képviselőválasztók jövő 1887-iki évre érvényes névjegyzékének végleges megállapítása végett folyó hó 21-én, kedden d. e. 9 órakor a megyeházán ülést fog tartani. Az annak idejében összeállított ideiglenes névjegyzék ellen emelt felszólalások, illetve a központi választmány határozatai ellen emelt fellebbezések ugyanis, immár kivétel nélkül elintéztet nyertek, s ennél fogva a névjegyzék most már végleg megállapítható. Ezzel kapcsolatban fölemlítjük, hogy a központi választmány által a felszólalásokra hozott határozatok közül csupán negyere nézve adatot be fellebbezés ezek közül a kir. Curia által egy helytárolj, három pedig elutasítólaj intéztetett el.

— A kereskedő ifjak társulatának 3-ik estélye a jövő szombaton — 18-án — fog megtartani. Az eddigi estélyek kiváló sikere arra buzdította a rendező-bizottságot, hogy ezután „családi estély“ czime alatt a társulat a nemű vizálmait a női közönség számára is hozzáférhetővé tegye. A következő estélyen már hölgyek is részt fognak vehetni és ez alkalomra a rendezőség nagyobbobbá, felette érdekes műsört állított össze. Meghívók nem fognak szétküldetni.

— Eljegyezés. Herczeg Eugénia aradi születésű színesnő, ki Fürst nev alatt Mansberger igazgatása idejében itt kezdte pályáját s most a szegzárdi színtársulat elsőrendű tagja, eljegyezte Balogh Arpad, szegzárdi színgazdát.

— Halálozás. A „Fehér Kereszt“ nagytérmei festése alkalmából lezuhant festők másodikika Stecher Ferenc is elhalt tegnap reggel 5 órakor az aradmegyei kórházban; pedig ennek életéhez még fűtnek némi reményeket kezelő orvosai.

— Elfogott dohánycsempészek. Szabó Gligor mácsai és Firella Todor szekúvári lakosok dohánycsempészetben kaptak rájt, s a náluk levő 17 kilogramm dohányt elkoboztatván, a batoságnak följelentették.

— Nyilvános számadás és köszönet. Az aradi állami felső leányiskola névndekéi által rendezett jótékonycélu előadásról szóló számadást a gondnokság megvizsgálta és azt rendben találván, azt következőkben van szerencsénk nyilvánossá tenni. Bevetel volt a felülvezetőkkel együtt 251 ft 80 kr., kiadás a szegény gyermekek felruházásának költségével 187 ft 33 kr., maradt a szegény-alap számára 64 ft 47 kr. — El nem mulasztatjuk az alkalommal ama lelkes adakozók, kik a jegyváltásnál felülvezetni kegyeskedtek, legmelyebb halálukat kifejezni. Ezek voltak: Dr. Abelesz 2 ft, Andorényi Jozsef 3 ft, Arkay Kálmán 2 ft 60 kr., Assaál Melanie 50 kr., Bartsch 80 kr., Dr. Jánosy Demjén 1 ft 20 kr., Hirschmann Jozsef 3 ft, Sulkowsky hercegnő 10 ft, Névtelen 20 kr. Arad, 1886. decz. 14-én. A igazgatóság.

— Tudnak-e magyarul a temesvári főkapitányságnál? A temesvári gyárkúlvárosi helyettes főkapitánynak egy 1886. november 29-ről 3434. sz. alatt a belvárosi főkapitánysághoz küldött jelentése került kezünkbe, mely jelentés elejétől végig teljesen németül volt írva. Az alkotmányos korszak 19-ik évében sem kívánunk a törvénytelen cselekmény kellő és méltán ki-

ót és fölszedte a napernyőt, melyet Zina azért vágott földhöz, hogy unokanővérét megölhesse.

„Oh Zina, Zina!“ kiáltott fel Vasszilissza könyekre fakadva, „azon nap óta, melyen karjaidon vitél — vitt mert erőm elhagyott.“ folytató Marizkijhez fordulva: „szemtelten állapotba jutottam, nem tudtam őt sem átölelni, sem neki köszönetet mondani; nélküle megáljtam volna... Völegényem Sándor, unokanővérem Zenaide.“ tette hozzá, mikor észbe jött, hogy a mellőzhetlen bemutatást elfelejtette.

„Pogádjá őszinte szívből fakadó szerencsekirovatimat!“ szolt Zina és a vele született bájjal nyújtotta kezét a fiatal embernek.

Marizkij megeskölta a szeretetreméltó kezét és Zina szívéhez szorította unokanővérét, Miss Junior a szép katonatisztnek angolos fesszéssel bökolt és kezében a két napernyővel állva maradt, dacára, hogy Górov asszony a leülésre fölszóllította.

„Miss Zina“ mondá a neveőőő, „miután most már unokanővért láttam, menjünk bába.“

„Ne is számítson rá, miss Junior“, válaszolt Zenaide, tejt tagadólaj rázva; adig nem megyek el, míg beszélni valóm akad.“

„Oh, ha a grófné tudná...“

„Én nem mondok el neki“, viszonzá a pajzán leány, „ha inkább szeret állni, ez a maga dolga: én leülök. Ha tudná, hogy mennyire futottunk“, folytató, miközben leült az őcska, melyetve kerevetre és Lissza kezét megfogta. „Te tehát boldog vagy?“

„Igen, boldog! de még nem férjnél!“ Mikor fog e házasság létrejönni, azt nem tudom.“

„Ah, igaz! Mama az egész idő alatt azt mondta, hogy ehhez semmi közöm; azt tudod, hogy nem szoktam a cseleedségtől kérdezősködni, csak neha a kocsiat vallatom, ez árulta el lakásodat is. Miss Juniornak ehhez semmi köze!“

Nevető szemei barátságos pillantást vetettek az angol nőre, a ki végre, mindkét napernyőt kezében leült; rendkívül feszes tartásával titakozott ezen vigyázatlan látogatás ellen.

„Az én miss Juniorom nagyon jó“ mondá Zina élénken. „Bosszantom ugyan néha... de fivérem még többször; az ő lelkiismerete és az én akaratom folytonos harcban vannak egymással, de ő igen jó és nagyon türelmes; és

érdemlett megtorlása végett recriminációba bocsátkozni, csak azt a kérdést tesszük föl, hogy a jelentést aláírt Dragovanits h. főkapitány tud-e magyarul? tudja-e, hogy Temesvár Magyarországon fekszik s hogy Magyarországon az állam hivatalos nyelve nem a német, hanem a magyar?“

— Tüzeset. Folyó hó 4-én d. e. 10 10 órakor zsinádujfalusi lakos Fekete József háza ismeretlen okból kigyúlt és leégett, kár 524 ft.

— Dohánylopás. Bukovonits György ópécskai lakos dohánypajtájából f. hó 5-re menő éjjel ismeretlen tettesek 27 csomó dohányt eltulvajoltak, miután azonban a nyomozásnál semmi jelével az erőszakos kinyitások találkoztak nem lehetett, alapos a gyanu, hogy az illető tulajdonos maga csempészte el, s a lopást a büntetés kikerülése végett híresztelte el.

— Sertéslopás. Farkasán Juon járkosi lakosok e hó 3-án 4 darab összesen 40 ftra becsült sertéseit ismeretlen tettesek eltulvajoltak.

— Rendőri hírek. Takelman Márton mácsai lakos kárára almás-iratosi tanyájáról f. hó 8-án virradóra, egy darab 12 éves tarka szőrű közp-nagy, csákó szarvu bélyegtelen 20 ft értékű telhen istállójából ismeretlen tettesek által eltulvajoltatott. — Ugyan az nap este 8-9 óra tájban Botta Vaszilje ugyan-csak mácsai lakos szobájából egy vég vászon közé rejtett 61 frjtát ellopták.

Hazánk és a főváros.

— Ipolyi-muzeum. Bihar megye közönsége, valamint Nagyvárad törvényhatósága és a nagyvárosi papság körében, melynek élén Nogáll János ez püspök és káptalani helynök áll, élénk mozgalom indult meg az iránt, hogy az elhunyt nagyvárny püspök értékes műkiesei továbbra is Nagyváradon maradjanak és ott „Ipolyi-muzeum“ czim alatt, külön arka alkalmas helyiségben állíttassanak fel. A törvényhatóságok, valamint a papság ez ügyben illetékes helyeken az együttes lépéseket már meg is tették és reménylik, hogy a mozgalom idővel eredményre vezet.

— Báthory emlékezete. Báthory halálának háromszázadik évfordulója alkalmából, mint már előre jeleztük, az országban több helyütt fényes emlékünnepeket rendeztek. A krakói ünnepek is e fölfőn vették kezdetüket. A délelőti folyamán a róm. cath. egyházbán ünnepeket ismételtetett volt, a melyen fényes segédlettel Marovski érsek pontificált. A lengyelek a vidékről tömegesen érkeztek Krakóba s az ünnepeken minden nagyobb polgári egyesület, valamint számos intézet tanulóit küldöttek az által képviselték magukat. — A budapesti lengyel-egylet is méltóan ünnepelte meg a nagy lengyel király halálának háromszázadik évfordulóját. Vasárnap egyetli helyiségében világi ünnepeket rendezett, melyen hazaifas beszédekkel adtak kifejezést a kegyeletnek. Hetűőn délelőti 9 órakor pedig a Ferenc-rendiek templomában gyászmise tartottat. A templom nagy oltára fekete díszszel volt elfedve. Kevele 9 óra előtt megjelent a templomban a lengyel-egylet testületét, számos egyetemi hallgató s néhány 1848/49-iki honvéd. A közönség között sok hölgy is volt, többnyire fekete gyászruhában. A misét Dosztál (Gaudentius a Ferenc-rendiek házfőnöke olvasta.

— Az új püspökök. Lapunk tegnapi számában már tavrítalag hírt adtunk a két új püspök ki nevezéséről. A ki nevezést a hivatalos lap tegnapi száma közli. Schuster Constantin, a mostani kassai püspök a váci egyházmegyegye goudjait veszi át, a beszercebnai főpásztori székre pedig Bende Imre übe, ki eddig újvidéki apát plébános állásában szertett érdemeket a magas egyházi méltó-

végül még is mindig csak az teszi, a mit én akarok és ez igen szép tőle.“

Az angol nő mosolygott egy kicsit és szemecskéit edes elégtelenségű fejezték ki. Tanítványának szeretetreméltó hóbortjai, habár egyébként nyugodt ideget borzalmas inódon megrázkódtatták, a legnagyobb tisztelget regepettették bele ezen semmitől sem féő, bátor lény iránt.

„Es a herceg?“ kérdé Vasszilissza, „még nem fejezhettem ki iránta köszönetem.“

„A herceg?“ ismétlé Zina. „Ha akarod, majd megköszönöm én neki; tőlen a köszönet nagyon szívesen fogja elfogadni.“ tette hozzá, fejét egy bájos, büszke mozdulattal hátravetvén. „Mi igen jó barátok vagyunk“, folytató elpirulva, észrevevén, hogy Marizkij reá tekint. Tudod-e, hogy ő itt van?“

„Csakugyan ide jött?“ kérdé a fiatal tiszt.

„Igen; úgy látszik, hogy nektek szükségetek lehet reá... De hát mi történt tulajdonképen?“

„Azzal vádolják a herceget, hogy ő szökített meg engem és hogy most az ő pénzén élek...“

„No, a mama majd rendbe hoz mindent!“

„Hisz az a baj, hogy nem akarja!“

„Micsoda, hogy nem akarja? Azt majd meglassuk! Anyám már nem is rossz most; majd nem mindig azt tesztem, amit akarok. Nagyon elnező let.“

„Fájdalom, irányomban nem.“ viszonzá Lissza, a ki visszaemlékezett a mai reggeli jelenetre.

„Tálan leszidott? megalázott?“

„Sőt ki is kergetett!“

„Oh“, mondá Zina, „ez a végső mendeke, mikor már nem tudt mit mondani: biztosítalak, hogy jobb, mint a miőőnek látszik. Miért nem ment őn is hozzá?“ kérdé Marizkij.

„Épen azt szándékoztam tenni, midőőn őv jött.“

„Akkor hát menjen mindjárt hozzá, legálabb nem veszi észre, hogy sokáig maradoék el. Vallottál-e valamit Surovznak szökésében való részvételéről?“

„Nem“, válaszolt az ifjú menyasszony.

„Azt hiszem, hogy néménem is sejt.“

„Nagyon jól van! Marizkij ur őn se emlisen semmit; én sem beszéltem erről, mis

ságra. A király választása, mely e férfakra esett, bizonyára országsszerte helyesléssel fog találkozni. Schuster Constantin a magyar catholikus egyházak egyik legkitűzőbb szolgája s a mellett temperamentuma és hajlama kiválóan képesítik arra, hogy jelesül beöltse az új váci püspökre váró egyik legnehezebb feladatot, a püspökség zilált anyagi viszonyainak rendezését. Bende Imre szerényebb körben mozgott eddig s neve általánosan ismertté csak 1884. óta lett, mióta Újvidék, mint országgyűlési képviselőt küldte a parlamentbe. Azonban bár zajtalan, de áldados volt az ő működése is s különösen a részben szerzett nagy érdemeket, hogy a cath. egyház nemzeti missióját nem tévesztette szem elől a mint újvidéki plébános, ama nemzeti sikkkel erősen tarkázott vidéken, rendkívül sokat és nagy sikerrel fárado a magyar nyelv terjesztésén s a magyar állameszme megszilárdításán. A beszercebnai püspöki székre, a ki a buzgalma még tágabb téren keresett érvényesülést.

— Boldog szabómester. Fortuna isten-asszony választott emberei a szabók. Sajátosságos véletlen, hogy az ollónak és méternek közhasznú kezelői gyakran hagyják oda mesterségüket, mint lutri és egyéb sorsjátékok fönyereményeinek szerencsés tulajdonosai. Legutóbb Farkas István kassai szabómesternek dobta ölébe Fortuna bőség-szarujából a XXIV. állami jótékony sorsjáték 60,000 ftos fönyereményét. — Csak ne ugyanjón vele, mint a híres „Lumpácius“ lutrizó szabója.

— Rövid hírek. Fraknói Vilmos apátkanonok, mint Ipolyi püspök végrendeletének végrehajtója, az elterjedt hírekkel szemben nyilatkozatot adott ki, mely szerint a pénzügyminiszter nemcsak kézzégett nyilvánította, hogy Ipolyi műkiesei tekintetében az elhunyt püspök nagylelkű szándékai valóaulanak. — Kada Mihály fővárosi alpolgármester ez évben töltötte be szolgálatát negyvenedik esztendőjén s a jőzsefvárosi polgárok lépéseket szándékoznak tenni, hogy az ottani Konti-utca „Kada-utca“ nevet kapjon. — Halálhírek. A budai Ferenc-rendiek quadiánja, Túrri Benedek, a ki unokacsece volt Túrri tábornoknak, 43 éves korában elhunyt. — A megezőkötő bolgár, Mamás Mihály, a ki betőréses lopással gyanúsítottak, miután otthon tisztázta magát, Budapestben járt, kérvé ügyvédjét, utalványoztassa ki a főkapitányságnál lévő negyzer frjtát s ekzeireit. — Noveemberben a rendőrorvosok a vendéglőkben s piacokon 8875 liter tejet, másfél szász balat s kisebb mennyiségű más élelmi szert koboztak el. — Ujabb uszora pör vétárgyalására van kitélés; a vádlott Reisz Dávid, ki felebeezett a vádhatározat ellen, de a királyi tábla megerősítette. — Csongrád c. hely. plébánosává gróf Károlyi Sándor mint kegyur Hegyi Antal püspök titkárt és szenteszki ünököt nevezte ki. — Szegedben most 4020 választó polgár van összeírva, 932-vel több, mint 1884-ben.

A nagy világ.

— A császár virág. Vilmos német császárnak egy teljesíthetetlen kívánsága volt eddig, hogy sajátkezeleg szakíthasson havasi gyopárt. A 90 éves aggr nem mászat hatavasa. Most Aflenz sűrű helyiségből azt írják berlini lapoknak, hogy a császár kívánsága teljesülhetett: Brucktól mintegy 20 kilométernyire fekvő helyesgből kényelmes kocsiut vezet a pompas Hochschwaba. Ott egy kényelmes helyen busisan tenyész a havasi gyopár és könnyen elérhető. Minden gyermek ismeri Aflenzben azt a helyet.

— Beustné meghalt. Beust Mathilde grófnő, a néhány hónappal ezelőt elhunyt Beust gróf cancellár özvegye, mint táviratilag

alkalommal akarom vele meglepni, mosi, zavaró tervemet. Siessen“, szolt a fiatal tiszthez.

A mint Marizkij elment, unokanővérét a szomszéd-szobába vezette, szemé közé nézett és kérdé:

„Mit szólnál hozzá, ha Surovhoz férjhez mennék?“

„Oh“, kiáltott fel Vasszilissza örvendezve, „az pompás lenne; ez érdemeinek méltó jutalma lenne.“

„Akkor hát, kedvesem, örlhatsz; természetesen, ha egy kicsit m g nem sarkantuzom, nem mer szólni, de ez nem hoz zavarba; hanem előbb hozzuk a te házasságodat rendbe.“

„Te is szeretted őt?“ kérdé Vasszilissza és barátónőjének arcára tekintett.

„Imádóm!“ válaszolt Zina bátran. „Nincs a világon jobb, becsületesebb, gyengédebb érzésű férfi... és a mi fő, szeret engem! Nem úgy, hogy a fejet elvezetné, de annyira, hogy banulacsoan szellemessé vált. A szegény, kedves Bájos herceg! Búnbátból megyek hozzá, mert mindig oly gyálázatosan kinyugtaltam. Ha rá gondolkodok arra, hogy őt együgyűnek tartottam, szeretném magam fölpofozni!“

Nevetett. Miss Junior keseregve szolt, hogy már jöjjön; vegre rászánta magát, hogy vallomását megszakítsa és Vasszilisszáól bucsút vegyen.

jelentik, vasárnap éjjel Altenberghen, 68 éves korában meghalt. Holtestét Drezdában helyezték örök nyugalomra.

— **Nagykorúsított trónörökös.** A görög trónörökös hét hónapos nagykorúsították Athénben. Ebből az alkalomból a budapesti görög templomban délután 10 órakor ünnepélyes istentisztelet volt. A hálaadó misét Gogos archimandrita mutatta be, nagy és érdeklődő közönség előtt. A többieket között ott voltak: Harissz Sándor görög, belga, Tarrá Sándor román, Steich Péter szerb és Munir bey török főcsofuszok. Ugyanebből az alkalomból a budapesti consulatoknál a lobogók ki voltak tűzve.

— **A német császár ablakai,** melyek az utóbbi napokban egy szenzációs hír foglalatában az egész világot bejárták — mint kiderült — nem egy politikai merényletnek estek áldozatul, hanem egy szegény lakatos kétségbeesett törekvésének, melylyel a figyelmet magára akarta vonni. Azon egyben ugyanis, kit a palota ablakainak bezárása miatt hét hónapos elűzött, Böhnicke nevű foglalkozás nélküli, hajléktalan és teljesen elzárkózott 31 éves szál-furnér (bitterfeldi kerület) születésű lakatos ismerték fel. Böhnicke Magdeburgból jött Berlinbe és a császári palota ellen intézett tettével akarta a közfigyelmet maga iránt felkeltetni. A császár a mellékteremben tartózkodott, és közvetlenül az ablakhoz sietett. A közönség az agy uralkodó láttára lelkes örömközlésekben tört ki.

— **Szédelgés Patti nevével.** Az amerikaiak mindenben leleményesek, még a szédelgésben is, minnek mostanában fényes bizonyítékát adta egy derék yankee. New-Yorkban elküldte magát hamisított ajánló-levelekkel, beutazta Mexikót. Ott Mr. Abbeynek Patti Adeline impressariójának adta ki magát és azt ígértette, hogy a primadonna két hangversenyt fog tartani. Jegyeket is adott el, melyek mind elkelték. Így módon vagy 30,000 dollárt szedett össze. Utólagosan aztán kiderült, hogy az impressario ur közönséges csaló és hogy Patti Adelineknek eszégből szines Mexikóban hangversenyezni.

— **Az új bajor királyné.** Még eddig csak királyné-jelölt, és a jelöltség is csak kombinációjánál, de minthogy a kombináció éppen nem valószínűtlen, hát adjuk a követezőkben. A hercegregeus már visszatért berlini utjából Münchenbe. Berlini utjából különféle kombinációkat fűznek. A többi közt azt beszélnek, hogy a német trónörökös legifjabb leánya bajor királyné lesz. Völegényül Ruppel herceg, Lajos hercegrege, a premtiv trónörökösnek legidősb fia van kiszelve.

— **Bismarck politikai végrendelete.** Ez az az az, a sárga füzetnek, melyet most Zürichből indítottak meg a szélrózsa minden irányába. A füzet német nyelven van írva és teljes ezime a következő: „Bismarck politikai végrendelete, vagyis: a titkos porosz orsz. szerződés. Nagyrészt leleplezőek egy elhunyt hátrahagyott irataiból. Közl. F. A. D. E. A füzet telve van a legérdekesebb curiozomokkal, melyek valaha napvilágot láttak. Izlelőit adjuk a bevezetést, mely a következőleg hangzik: „Ép abban az időben volt, mikor a lapok hírt adtak az orvándadásnak, melyet az orosz azár a bolgár fejedelem ellen intéztetett. Egy este későn terve haza, asztalomon névjegyet találtam, melyen egy idegen urholgy súlyos beteg férje nevében kér, hogy meg ma este látogassam meg, mert fontos dolgokat akar velem közölni. Az adott ezim egy közel hotel garniba szolt, melyben olyan idegenek szoktak lenni, a kik huzamosabb ideig tartózkodnak Párisban. Nemsokára megtaláltam a beteg lakását és egy kis szalonban voltam, hol a feleség és még egy családtag örködött a szenvedő fölött. A szokott formaiságok után helyet foglaltam emberem ágyánál, ki lepecsételt csomagot adott át nekem és körülbelül a következőket mondotta: „Azért kérétem önt, hogy e csomagban levő iratok rabizsam önre, azzal a kéréssel, hogy alkalom adtán tegye azokat közzé, mert a jegyzetek nyilvános tévése az egész civilizált emberiség érdeke. Ugy emlegettek előttem önt, mint a ki elött legszentebb a népek szabadsága és haladása. Ezért választottam önt; mert barátaimmal nem levelezhetek, nem árulhatom el családomból holtát. Egyszer már földezték, mielőtt X.-ből ide jöttünk. On már bizonyosan észrevette, hogy én a végemet járom és nemsokára meghalok. Családom akkor majd elmegy innen s akkor ön közzételheti hagyatékomat. De kérem, hallgassa el a helyi, idő és névadatokat s azt is, hogy ki volt az az orosz, a kivel Bismarck találkoztott; nehegy compromittálódjanak azok, a kik segítették vállalkozásomban. A beteg még között velem egyet s mást, a mik alapján megállapíthattam kivoltát: erre elbucsztam tőle, mert látogatásom célja már el volt érve s a beteg állapota nem engedte meg a tovább beszélgetést. Két nap mulva közöttük velem, hogy az idegen meghalt. A kezirat lefordítása és feldolgozása késleltette a közzételét mindmostanig. A terjedelmek és sok vonatkozású bevezetéstől csak annyit említhetek meg, hogy emberünk észrevétlen mindent ki hallgatandó, a mi a Bismarckal folytatott beszélgetés-n mondatok, több mint huszonnégy órá volt kénytelen egy buváhelyen töltani olyan helyzetben, a mely nagyon hasonlít egy egyptomi múmiához. Barátai, a kik végre kiszabadították, már nem is remélték, hogy életben találhatják. Súlyos betegség lett e spártai kitartással véghezvitt hőstett következő — bár megmentem Európá szabadságát!”

— **Összeomlott fémgyár.** New-Yorkból távirják hétfői kelettel: Saint-Louis-ban borzasztó szerencsétlenség történt, melyből az itteni lapok hasábs táviratokat közölnek. Pénteken délután, mikor több száz munkás gyülekezett össze a Saint-Louis-ban lévő fémgyárban, az épület egyszerre irtózatoss döréssel összeomlott. A gyári tüzeket nem

olthatták el, s így az óriási romhalmoz csakhamar lángba borult. Mindazok, a kik a romok alá jutottak, elveszték. A szerencsétlen munkások részben megfúltak, részben a romok agyonlőtték őket, azok, a kik menekülni akartak, csaknem valamennyien megégették. A catastrophenál lejártszódot remes jeleneteket alig lehet leírni. Néhány kétségbeesett szerencsétlen a földet ablakából leugrott az utcára, s a következő összezuromt tagokkal halva maradt. A kár körülbelül 750,000 dollár rug, a mi másfél millió arany forintnak felel meg.

— **Rövid hírek.** A király ő Felsége vasárnap bucsulótogatást tett a dán trónörökös-párnál; Frigyes herceget aztán még egyszer megjelent a burgban, hogy a kitüntetést megköszönje, este pedig nejevel együtt elutazott. — Jenő főhercege január 11-én nagy ünnepélyességgel fog a német rend lovagjává felavatni. — Udvári bál a jövő farsangon keltő lesz: jan. 9-én és 16-án. — A z e r e d e s e k szmát a közös hadseregben fölemelik 128-ról 163-ra, az alezredéseket 152-ről 164-re; ellenben örmagy jövőre csak 828 lesz az eddigi 375 helyett. — Egy éves önkéntesek eddig csak Bécsben, Budapestén és Prágában szolgálhattak a szekerészetnél; a hadügyminiszter tíz újabb állomást jelölt ki a szolgálatra s ezek közt vannak Pozsony, Temesvár, Nagyszombat és Zágráb városok. — Rossini hamvai hazaszállításának költségeire az olasz képviselők tizezer francot szavazott meg; a nagy zeneköltő hamvait a florenzi Santa Croce sarkterben fogják eltemetni. — P u l a z k y F e r e n c z újabb emlékiratai művéről nagy érdeklődéssel szol a lipsei „Magazin”, általános figyelemre méltóknak nyilvánítva e folygyőzéseket.

S Z I N H Á Z .

— **„A gascognei nemes.”** — december 14.

Souppé regényes víg operette-je ma este nagyon változó hatást gyakorolt a csekély számú közönségre. Az előadás egyes helyein nagyon is megélt, hogy a régm adott operette kevés próba után került színre, míg másutt a tagadhatatlan ügyes rendezés hatásos tableaux-kat hozott felszínre. Így a második és harmadik felvonás végjeleneitben, melyeknek hatásos jelenetvése a kécsányi ur gondos kezére vallott.

James herceget Németh János ur alakította, ki teljesen hangjánál volt és nagy praecizitással, majd meleg érzéssel énekelte végig nehéz énekszámai. Kiváló elismeréssel kell Spányi Lenke kisasszonyról megemlíkeznünk, kinek gyönyörű tiszta coloratúrája ma is értékes hódításra adott alkalmat. A k. a. toltete-jei igen izl-ések voltak a megjeleneének sok elegantiát kölcsönöztek. Kiss Mihály ur pompás gascognei volt, s e kalandornak minden könnyelműsége, brusque heneze, gése és vakmerősége összeolvadt alakításában. Ő is egészen hangjánál volt és a Németh Jánossal való kettőse kitűnő élvezetet nyújtott, szintugy belépő ariája is, mely a darab zenéjének egyik legszebb részét képezi. Nyilalasi ur (Rupinel) eredeti vén ru volt. Coupléi zajos tapsokat provokáltak. Mellette Végh ur (Marsán) egész kis cabinet-alak.

Casacritát Sefőzik a. játsza. Ha a kisasszony ambíciójából vállalta el e nehéz szerepet, úgy figyelmeztetjük arra a néma csendre, mely harmadik felvonásbeli nagy ariáját követte. Ez megmagyarázza, hogy nagyon is erején túl való feladatához fogott. Ha pedig szükségből vállalkozott rá, akkor — akkor: szükség törvényt ront.

Irodalom és művészet.

— **A Hubay-Popper-féle vonós-négyes társulat** hangversenye ma délután fél 6 órakor tartatik meg a Krispin-féle teremben. A kamara-zene barátai bizonyára gazdag mű-élvezetet fognak találni a hangversenyen, melynek változatos műsorán kívül a hangverseny rendezőjének kérése folytán Hubay és Popper urak, az előbbi begéddin, az utóbbi pedig gordonkán egy-egy magándarabot fognak előadni. Sokkal ösmeretesebb a négyestársulat virtuozitása, mintsem arra e helyen a közönség figyelmét felhívunk kellene.

CSARNOK.

— **Ha te úgy, én is úgy.** (Egy családi comédia.) — Az „Aradi Közlöny” eredeti beszélye. — (Vége.)

— Bocssás meg, — szolt neje vállára borulva, — de sejtelveim és álmaim... — Sejtelveim és álmaim? Az ördögbe is, még megérem, hogy álmoskönyvet kell számordra hoznom. De mond hát, mit álmodtál? Beszélj, magam is értek egy keveset az álomfejtésről... Ha tetszik, példaul: éhes embernek rókahúst enni, — az jó; álmanban szép leányt ölelgetni — az még jobb; de álmanban megveretni — az már rossz stb., stb. Sohase törődjél te az álmodkal. Csak a szerelmesek és a költők szoktak arra adni; hazasok álom nélkül is alsznak.

Irma, Béla neje, elhallgatott; látszólag magáéva tette Béla megnyugtató szavait. Rövid szünet állott be, miután Béla szakított meg.

— Irmán, vacsorára ne várj, vissza kell mennem a vendéglőbe.

— Ismét? — szolt gyanúsító hangjel- tessel. Tebát nem elég, hogy egész nap nem lehetél itthon? Oh, azok a furcsa magan-nyegyek!

— Nem édesem, sok megbeszélni valónk volt, egyezzerre nem végezhetjük el, újra el kell mennem. Most pedig egy kis időre engedj szobámba, irnom kell. Addig is pá, mielőtt elmennék, találkoznunk fognak.

Irma ismét helyet foglalt a varrógép

mellett. Rózsaszínű arcát angyalkacsóiba rejté és könyezett.

Béla ezalatt a meghívókat írta az esteli zártkörű vigalomra. Dolgát végezve, nejehez ment, hogy tőle elbucszék. De Irmat már nem találá a varrógép mellett. Rajta egy gyanús irasu levelet lát. Kezébe veszi, nézi és olvassa:

„Kedves Irmán! Megkaptam drága leveled, melyben ímeteltél az ovatoságot ködöt lekemre. Öröködni fogok, hisz tudod, mennyire szeretlek! — Oh, mi boldognak érzem magam azóta, mióta a titkolt szerelmem édenét megismerted velem! A találgatás kijelölt napot és percet pontosan meg fogom tartani. Addig is ezerszer és ezerszer csókol: Odón.”

— Csókol Odón! — ejté ki tompa hangon Béla. — Hát így vagyunk? Ném így megcsalt? Ő légyottot ad egy előttem egészen ismeretlen egyennek? Ez lehetetlen, — ezt nem tűrhetem!

Mint felbőszült vadállat járt fel s alá a szobában.

— Anna! — kiáltott később kétségbeesett hangon a szobaleányának. — Hol van asszonyod?

— Öltözik — felelé a leány.

— Hivd ide, beszélni akarok vele.

— Ne... nem fog ide jönni — válaszolt ez habozva.

— Nem fog? Miért nem fog? ... Jó, hát úgy majd én megyek hozzá. — Elme- hetsz!

— Szigorúan megparancsolá, hogy senkit se engedjek hozzá.

— Senkit? Hát én előttem és előtte senki vagyok? Takarodj! mert azonnal pörül jársz.

— De az ajtó kérem, be van zárva és nem fogja kinyitni.

— Befeszitem! Mégis itt vagy?!

A leány távozott, miközben e szavakat dörögte:

— Jó, de akkor ki fog ugrani az ablakon.

— Mit dörögsz, mit dörögsz? — kérde Béla a távozótól. Mit mondtál? A leány nem szolt. — Szólj! Mert tüstént elkergetlek.

— Ki fog ugrani az ablakon.

— Jóságos Isten! S én bohó, annyira engedtem súlyodni?! Ine, világos előttem a levél. Ném megcsalt. Vége, vége mindennek; e perczől gyűlölöm, e perczől mindent elkövetek, hogy őt házamtól szüntesszem. Holnap nyomban megindítom a váloport.

Eközben nyílik az ajtó és a nagybátyja lép be. Béla rátekint s az igazatlanság között e szavakkal fogadja: — Nagybátyám, örökre boldogtalanná lettem!

— Ugy kell; magad vagy az oka — szolt nagybátyja, kit az anyós eleve informált a történetekről.

— Én vagyok oka? Én? ...

— Igen, igen! hallottam mindent. Szép madár vagy, elmehetsz a többi lompajdál egyetemben.

— Ez érthetetlen!

— Azt nyerted viseletteddel, hogy nőd el fog hagyni.

— Az az, hogy én fogom őt elhagyni!

— Te akard őt elhagyni?

— Ugy, ugy, mert megcsalt az átkozott!

— Mit beszélsz? Hát micsoda levelek azok, miket aoktól a... tudom is én, hogy hívják, leányoktól kaptál?

— Én levelet kaptam? Hol van?

— Hol van? Szerencsére Irma kezei közé kerültek valami tíz darab.

— Ez hallatlan!

— Jól mondd öcsém, a te gonoszságod hallatlan!

— De édes bátyám, az Istenre kérem, hiszen mindez hazug kóhalmány.

— Hiába szépitéd öcsém a dolgot, megmutatad a fogad fehéjét. Mondhatom, gavallérosan haláltad meg, hogy egy kedves teremest szerzetem nőnek. Kiadtad magadrol az erkölcsi bizonyítványt. De mit sürösz-foragsz oly kétségbeesetten, talán szabadulni akarsz jogos szemrehányásaim elől?

— Egy levelet keresek!

— Micsod! levelet? talán újra szerelmes levél!

— Tisztába akarom hozni a dolgot.

— Hát mi volt abban a levélben?

— Irma egy Odón nevű ismeretlen egyént szeret; holnapután légyottot adott neki. Összeesküdtek ellenem, meg bátyám életét is ezélba vették — tette hozzá.

— Mi az? mi az? az én életemet? Mit csinálnak?

— Mérget tesznek életembe?

— Mérget? mi-milyen mérget?

— Lehet, hogy a szakácsné van megvesztegetve.

— Béla! ez borzasztó! Ezen segíteni kell.

— Igen, nincs más hátra, mint elválni.

— Helyes öcsém, el fogsz válni! Én megyek is!

— Várjon csak bátyám! mondanék valamit.

— Nos, mi az? Siess, nem tűrhetem!

— Bátyám említté, hogy Irmánál elfogott levelek vannak.

— Igen s aztán?

— Én szeretném a leveleket ha nem is birtokomba ejteni, legalább megtekinteni. Hátha csupa kóhalmány az egész.

— Látom felsz, hogy a tied elégetted. Van bizonyítékod, ne félj semmitől. Én meggyek, gondolk meg, életünk ellen törnek. Ha másképp nem, itt a levél hamva, a tartalomra pedig meg fogsz esküdni. Ajánlom magam!

— De bátyám! ...

— Mit akarsz meg?

— Én kíváncsi vagyok azokra a levelekre.

— Jó, hát várj. Hol van nőd?

— Ném öltözött szobájában van. Nem ereszt be senkit.

— Ez sok! Öcsém, itt lutyva van a kertben. Ném vettél észre semmit, akarom mondani senkit?

— Ném.

A beszélgetést egyszerre zaj szakítja felbe. Az ajtó felnyílt és Irma anyósával termett előtök.

Az anyós egyenesen Béla elé lépet s elkezdett rettentően perorálni.

— Nézzé kedves öm, e levelet önnök egy nő írta. Valja ba öszintén, mitéle ismeretségben van ön vele?

Béla sápadni kezd.

— Hát ki írta?

— Majd annak az idejében meg fogja tudni. Ne gondolja, hogy el lehet simítani a dolgot. Leveleiből ki lehet vonni, hogy az válasz az ön levele. Tehát ön, daczára, hogy az oltár előtt tette le a hűség szent esküjét, nejét, leányomat megcsalta!

Béla hűledzett. A nagybátyja csak ámul- bálult s gondolkodott, hogy most már melyiknek adjon igazat.

— Ime, ez egy, — folytató — de birtokomban van még tíz, tessék ide nézni. Mindezek az ön csapodárságát, korhelységét, hűtlenségét bizonyítják. Anyai kötelességem parancsolja, hogy egy ilyen felfitolt leányomat távol tartsam. Sajnálom, hogy családom nevét így beszennyezte. Irma ma utoljára volt házánál, ő velem jön; holnap megindítom a váloport. — S azzal távoztak.

Béla úgy állt, mintha álom volna az egész.

— Hallottad öcsém?

Béla hallgatott.

— Mit csináljunk most öcsém? Hagyjuk a dolgot a maga folyására? Ha igaz az, miket anyósod mond, megszól a világ. Te is felhathatod nőd ellen a levélben olvasott vádat, de — meggondoltam a dolgot — mivel bizonyítod? A levelet elégetted.

Az éjjeli esend alkalmas idő volt arra, hogy háborítatlanul gondolkodzzanak a teendőkrol.

Béla rendkívüli nyugtalanságot áruolt el.

— Mondj öcsém, könnyen fogod nélkülözni nődet? felelheted őt?

— Édes bátyám, rendkívül restelleném, ha a válassig menne a dolog.

— Hogy ne menjen, azon még lehet segíteni.

— Hogyan?

— Igeu egyszerű! Te holnap elmegy anyósodhoz, bocsanatért esdes, jobbúlást igersz és — punctum.

— Én, anyósomhoz? Hisz' elevenen ki- varázsol az érzékvilágából. Hanem jó volna, ha bátyám tenné meg ezt.

— Okosan, persze ez volna a legjobb. Hát nem volt már elég, hogy miattad any- nyít kellett tegnap pirulnom. Azt hittem, lesik a bór az arcomról. Hanem gyerek, azt magis megteszem, én is elmegyek veled.

Másnap tíz óra felé utnak indultak. Irma már azt hitte, tervük nem fog sikerülni, azaz hogy Béla nem fog vele törődni s bagyja anyjánál. Nagy megkönnyebbülésére Béla bátyjával együtt megjelent és egyenesen Ir- mást keresték fel.

— Kedves Irmán! — e szavakra az anyós is betoppant.

— Mi az? mi az? Talán újra leányom nyakába akarja tolni? Még csak az kellene!

— Tudhatják kérem azt, hogy az ember téved. Béla öcsém is megbojolt, de...

— De... ha a jószágok legkisebb szikrája lenne is benne, leányomnak annyi figyelmeztetésre kellett volna halgatnia.

— Igen, azt magam se helyeslem, hogy a figyelmeztetésre nem hallgatott; de ő mind- dent megígért, meg fogja magát jobbitani.

— Ő és magát megjobbitani — ezt nem egyeztettem össze.

— Fogadd meg Béla, hogy megjavulsz! Ennyit már Béla barátunk is sokat.

Arra is nehezen határozta el magát, hogy ő kérjen, illetve a megkérés színe alatt menjen a feleségéhez s most előtte, neki javulást ígérjen — ez férfságának meggyalázása lett volna. Így Béla nem szolt.

— Menjünk, bátyám! Történjék, a mi- nek történnie kell!

Mivel sem talált volna jobban szívére anyósának, mint az utóbbi szavakkal. Látha- ta, hogy bizony' az is megtörténhetik, hogy Béla ott hagyja Irmat, a mire ők a legke- vésebb sem gondoltak.

— Várjanak egy kissé! — szolt a meg- hökkent anyós.

— Lett volna elég ideje mondókájára; Irma, az én Istenem áldja meg! — volt a válasz.

— De várjanak! Béla! egy szavam volna!

— Béla, menjünk vissza, hátha valamit könnyedén ki lehetne vinni — sugá a nagy- bátyja.

— Jó, de csak röviden, mert más dol- gom is van!

— Édes vőm! — kezdő az anyós — ne- kem is fáj, a mi történt, de még jobban fájna, ha a dolog az elválassig menne. Meg- ígéri javulását?

Béla hosszas gondolkodás után egészen akaratlanul csuszta ki e szöcskát — meg.

— Ön férfi, tartas meg szavát; leányom újra öné!

Harmad-vagy negyednapra rá, unszólá- sunkra Béla előtérte nejétől az említett sze- relmes leveleket, s egyenesen a kupatánács- ba hozta, melyet rendkívüli programmal a vendéglőben tartánk. Felbontjuk sorba. Amu- lunk és bálunknak, minden írás, ismeretlen.

— Béla te, ez az egész gonosz celszö- vény, mely csak arra célzott, hogy megjesz- senek.

Béla hirtelen dühében nejét akarta kér- dőre vonni. Mi csallapottunk őt, csak hagyja, hiszen a valóságból mitse tudnak, sőt ölt- het a dolgok lyvetlen állásának. Szavunknak igazat adva, hazament.

Kérdésére, hogy honnan valók e levelek, Irma felve, de nevette mondá, hogy mind- ebből misem igaz, ők szöttek ki a tervet, hogy kissé megijesszék és arra bírják, miszerint életét megjobbita.

Oh nő! furfang!

Béla semmi szemrehányást sem tett ne- jének a tréfáért; nem tett pedig afölötti örö- mében, hogy neje és anyosa a tulajdon- kepenről mitsem tudnak. Ettől fogva nyugodtabban folytathatta a szoi életet.

Ezzel a függőny legördült s a családi comédia véget ért. Két hatalmas erőtűnyé lett. Először, hogy azóta niucs vidék, hol az anyóst jobban gyűlölnek, mint ott, másodsor, hogy a férjek mindig a Béácsk esetével véde- keznek, ha a rossz nyelvek gyanúsítólág be- szélnek róluk.

Váczy István.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— **Menet-térít jegyek kiadása** Budapest szem. p. u. és Temesvár közl. Aradon át. Bu- dapest szem. p. udvar és Temesvár közl. Ara- dón át 1887. évi január hó 1-ével 10 napi ér- vénységgel menet-térít jegyek lépnek életbe; melyek alábbi mérekkelt árakon adának ki: u. m. a II. osztályban 19 frt, a III. osztályban 12 frt, 60 kr. E jegyek azt az előnyt is nyújtják, hogy velők az utazás az érvénységgel tartá- man belül Aradon minden me- kezés nélkül bármely más középállomá- son pedig az állomás főnökkel való jelente- zés mellett megszakítható. Budapestén 1886. decz. 13. az igazgatóság.

— **A magyar vasuti kötelek-díjzabás** II. rész I. füzetéhez f. évi október hó 1-én ha- tállyba lépett V. pótlék 4. oldalán Szászregén- Budapest (osztrák-magyar államvasut) viszony- latban a 2. külön díjzabásba kitüntetett 831 krnyi díjtétel 881 kr-ra helyesbitendő. Buda- pest, 1886. december hó 11-én. A m. kir. ál- lamvasutak igazgatósága.

— **A m. kir. államvasutak** üzemen álló vinkovec-kerkai helyi érdekű vasut helyi díjzabásában foglalt I. kivételes díjzabás té- telei nemcsak a szoros értelemben vett épü- letfára, hanem dongafa kivételével, mely ezekre nézve a II. kivételes díjzabás té- telei számíttatnak — valamennyi az áruszá- lyozás szerint a 2-ik külön díjzabásba tartozó fémütemre alkalmaztatnak. E módosítás f. é. decemberhó 15-én lép hatállyba. Budapestén, 1886. december 13. az igazgatóság.

S z e s z ű l e t .

(December 14.)

(B.) Készaru nagyban 26.—26.25, kicsiny- ben 26.75 hordó nélkül per 100 liter %/.

Budapesti gabnatózsda.

(December 14.)

Gyenge kivitel, jó vételkedv, 20000 mm. forgalom, az árák 5 krral magasabbak. Ta- vasszi buza 9.04—9.06, uj buza 8.74—8.76, uj tengeri 6.11—6.13, tavasszi zab 6.50—6.52, káposzta-repeze 11.75.

Budapest, december 14. (Az „A r a d i K ö z l ö n y ” e r e d e t i t á v i r a t a .) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjara- dek 104.35, magyar papírpáradék 94.57½, ma- gyar hitelbank 308.—, osztrák hitelbank 297.30, London 126.—, Páris 49.65—.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktőzsdeén 1886. évi decemberhó 14-én.

Magyar aranyjárdék 4 sz.	104.55
Magyar papírpáradék 5 sz.	94.50
Magyar vasuti kölcsön	152.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	127.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	113.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	104.50
Magyar földterhermentesítési kötv. záradék	104.50
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	104.50
Temes-bánati földterhermentesítési kötv. zár.	104.50
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	104.51
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	105.—
Magyar szőlőszőlőszőlőszőlő kötvény	99.50
Magyar vasműgyártó-sorsjegy-kölcsön	123.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	126.—
Osztrák járadék papírban	83.40
Osztrák járadék ezüsterben	84.25
Osztrák járadék aranyban	114.25
1860-iki osztrák államorsjegy	139.—
Osztrák-magyar bankrészevény	862.—
Magyar hitelbankrészevény	308.—
Osztrák hitelintézeti részvény	297.90
Pa. és kir. arany	5.95
20 frankos arany (Napoleonor)	4.95
Német birodalmi márká	61.80
London (3 havi váltóért)	126.—
20 márkos	12.36

IDEGENEK NEVSORA.

(December 14.)

Fehérkereszt-szálló Harkányi L. birt. Buda- pest. Kleinsamberg A. lelkes. S. A. Ujhely. Klein D. keresk. Dees. Piek D. keresk. Zombolya. Weisz B. Blesch K. utazók. Bpest. Melitzer S. Stern E. Schwarz M. Stricker M. Rosenfeld K. utazók. Bucs Nádor-szálló. Kövér Victor. birt. Szemlak. Bleuer Lipót. birt. Nagyjak. Hódiká. Károly. Jekesz. Nagy- jak. Török István. tisztartó. Simánd. Czifra László. főhadnagy. Budapesti Márty N. gyáros. Világos. Zsur- ger Miksa. keresk. Bpest. Schwarz J. birt. Drautz. Aranykules-szálló. Mor Emil. tisztartó. Lippa. Vadny Endre. lelkes. Kunagota. Roth Bernát. birt. Zsolica. Antalffy János. birt. Bánhegyes. Spitz Resz, keresk. Sántye.

Németh János jutalomjátéka.

Arad városi s z i n h á z .

Folyó sz. 76. Hetedik bérletszünet

Szerda, 1886. decemberhó 15-én:

A cigánybaró.

Operette 3 felvonásban. Írták: Jókai Mór és Schnitzer Ignác. Zenéjét szerezte: Strauss János. Nőmetből fordították: Gerő Károly és Radó Antal. (Karnagy: Dehin Henrik. Rendező: Krescsányi Ignác.)

Személyek:

Zsupán Kálmán, gazdag bányai ser- teskereskedő	—	Nyilassy Mátyás.
Arzén, leánya	—	Serfőzy Etelka.
Mirabella, Arzén nevelőnője	—	Váczy Vilma.
Ötökár, Mirabella fia	—	Boránd Gyula.
Barinkay Sándor, elszegényedett nemes	—	Németh János.
Czipra, cigányasszony	—	Spányi Lenke.
Saffi, cigányleány	—	S-Vadnay Vilma.
Cornaro gróf, királyi biztos	—	Penyőczy Mór.
Gábor, dík	—	Kiss Mihály.
Minna, Arzén barátnője	—	Zavodszky Teréz.
Pista, Zsupán szolgája	—	Szabó László.

Kezdeté 7, vége 10 órakor.

Holnap, esütőtőlközön:

R h e a g r ó f n é .

Dráma 4 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **Bindy Árpád.**

Mindenkinek fontos!

A Conkling Manufacturing Company részvénytársaság Birminghamban, (Angolország) a részére rendkívüli méreket posta díj-miánál fogva világhírű

remontoir zsebóráiból

Európa bármely részére minden terhes formájú elkerülésével mindenkinél házhoz porto- és vámentesen szállít, egyes darabokat is, gyári áron. E gyár, mint specialitást csak remontoir órákat gyárt (kies nélkül felhuzható). Az órák kies nélküli felhuzhatósága az újabb kor egyik legpraktikusabb és legjelentékenyebb találmánya. A sokszor oly terhes kies keresése helyett az óra egyszerűen a fogantyú forgatása által huzatik fel. Fedelét sem kell e célra felnyitni, nem huzolhat lehat a szerkezetbe por, a rugó nem törhet el és ez órák tízezerévi javítást igényelnek, mint a régi szerkezetűek.

Legjobb silver, perozmutatóval, erős, szépen gravírozott fedéllel és kristályüveggel	Forint
18 kar. arany, lapos kristályüveggel, sima fedél, monogrammal, czimérel vagy elegánsul gravírozott díszítéssel	20.—
— kis alak nők részére	23.—
— nagyobb alak urak részére	30.—
— erős kettős fedéllel, 13 rubis, kitűnő szerkezetű óra	35.—
— kis alakú nők részére	50.—
— nagy alakú urak részére	72.—
— Royal Chronograph, 1/4 perozmutatóval, kiváló erős fedéllel, rendkívül izéles gravírozással, legkitűnőbb készítmény, (oly óra, melyet kereskedők 120 forint árulnak)	90.—
— ugyancsak, dupla arany fedéllel (nyitott mutatóval helyett)	
— Imperial napórát Chronometer, mely a hónapot, a napot és keltet jelzi, 1/4 perozmutatóval, 3 rendkívül erős arany fedéllel, a legizélesebb és legnagyobb méretű óra, melyet csak készítenek, melyet kereskedők 250 frton alul soha sem adnak el	

Bér- és vámentesen elküldve bárhova. Monogrammok, czimerek sat. izéles gravírozásért ezenfelül 1 frt.

Az angol órák el vannak ismerve a világon a legjobbaknak: a schwajcizsoknál solid, precíz kidolgozás és tartósság tekintetében feltűnően jobbak. Közvetlen vásárlás által 50 százalékos lehet megtakarítani, mert az órákereskedők nem készítenek órákat, hanem tőlünk vásárolják azokat és aránytalan nagy haszonnal árulják. Mi nem bocsájtok ki vásárló raclomokat, mi nem áruljuk gyártmányainkat „félre ingyen” vagy „saját árban.” Ezt senki sem teheti! Mi magunkat a közönség józan ítéletére bízuk és hivatkozunk gyárunk ismert, régi jó hírnevére, melyet 32 évi fennállása óta realis, gondos és lelkiismeretes kiszolgálás által sikerült kiérdemelnünk. Mi csak a legjobb czimérelt használjuk és kizárólagosan 18 karatos aranyat: valancenyi elküldésre kerülő óráink rendszeresen szabályozva van, először Marocco etuába van elhelyezve és az óra azonnal használható. Mindegyik mellett egy évi jóállást garantálunk októderi utóellenőrzés és ezen idő alatt az óra portomonos beküldése mellett teljesen díjtalanul javítjuk azt. Gondos és szolid kiszolgálásunk biztossá kául gyártmányainkat 3 havi próbaidőre adjuk, azaz a vevőnek jogában áll 3 hó lefolyása alatt a vásárolt tárgyat, ha az tökéletesen és feltűnően meg nem felel, az összegnek minden levonás nélküli visszaadása mellett visszaküldeni. Bármely ország bankjegyét vagy postai értékpapírát fizetésnél elfogadjuk, vagy az összeg postai utalványon is küldhető. Minden rendelés, még a legkisebb is, a legpontosabban, a megérkezés napján teljesítjük és 4 nap alatt a rendelő kezéhez jut.

A rendelések így czimzandók: 735-2.6

Conkling Manufacturing Company,
55, Alma Str. Birmingham (Anglia.)
Ügynekségeket és bizományi raktárt igen előnyös feltételek mellett adunk.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

Arad, Szabadságtér.

Schroll Benedek és fia

chiffon gyárosok, nemkülönben

SIEGL JÁNOS és TÁRSA

ugyancsak első rangú creasz, rumburgi, továbbá asztalterítők, törülközők és minden e szakmába vágó raktárunkra felhívni

Az árak tartóssága, valamint valódiságára nézve felelősséget vállalunk.

Nagy választék:

legújabb angol szőnyegekben, a divat újdonsága feltűnő olesó árhoz, minden más minőségűt felülmúló tartóssággal.

Ezeket kívül ajánljuk a téli idényre legdivatosabb

francia és angol kelméink, selyem szövetek, színes selyem díszek, plüschek, továbbá

valódi jó mosó cosmanosi barchentunkat.

Üzletünk mindinkább nyerve kiterjedtségében és ezt még jobban gyarapítandó, szerény polgári haszonnal beérve, a kizárólag csakis jó minőségű árukat tartva, azon kellenes helyzetbe jutottunk, hogy a legmagasabb igényeknek is képesek vagyunk megfelelni.

Minták kívánatra cémentve küldetnek,

s csakis ily uton szerezhetnek t. vevőink meggyőződést áruinkról.

20867 86.

Felhívás.

Arad sz. kir. város bel- és külhatárának kataszteri felmérése befejeztetvén, a kataszteri térképek és egyéni birtok-viszonyok folytonos helyes nyilvántartása céljából, az 1885. évi XII t.-cz. végrehajtása tárgyában 45055/1885. sz. a kelt pénzügyminiszteri utasítás 3., 4., illetve 13. §-ai értelmében felhívjuk az illető, kik Arad város határában örökösödés, bírói ítélet, adásvétel, vagy csere-szerződés, v. gre közös birtok felosztás alapján ingatlant szereznek, hogy azt, a vonatkozó iratok és az esetleg megosztás alá került birtok-test hiteles térváz latának bemutatása és egyszerű másolat nyújtása mellett, Kilényi János alszámvonónál, mint birtok-nyilvántartónál az ügylet keltétől számítva 30 nap alatt annál inkább bejelentsek,

mert a bejelentés elmulasztása, vagy az említett térvázlat be nem mutatása esetén, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 100. illetve 101. §-a szerint, adótárgy eltitkolása miatt a kincstárnak okozott kár 1—8 szorosán, esetleg 1—500 frtig terjedhető bírságban fogynak elmarasztalni. Arad, 1886 december 3.

A városi tanács.

Az aradi piacon hallatlan csoda!!!

Női ingek 65, 80, 90, 1.80 krig.
Eji corsetták 65, 75, 90, 1.80-ig.
Fehér alsó-szoknyák 90, 1.—, 1.20 frtig.
Férfi ingek chiffon, pique, kreton vagy oxford 1.— 1.10, 1.20, 1.40, 1.50 frtig.
Férfi harisnyák parja 8, 10, 12, 15, 40 krig.
Gyermek harisnyák 8, 9, 10, 12, 15, 20, 25, 30-ig
Női harisnyák fehér és színes 15, 18, 20, 25.
Kretonok és szattonok 16, 18, 20, 25.
Kockás és színes szövetek 16, 20, 25.
Férfi kalapok legújabb divatnak 1.20, 3.50-ig.

Gyermekkoscsk, kézi kosarak, utazó bőröndök, nap- és esőernyők, sétatálcák, nyak-kendők, keztyűk, paplanok, asztalneműek, ágytakarók, gyermek-ruhák legújabbak nagy választékban és meglepő olesó árakon kaphatók:

Kilényi Adolf

Aradon, főtér 20. sz. a., a „Kék golyó”-hoz

21658—1886.

Hirdetmény.

Az 1887. éven át természetben teljesítendő közmunkáról készített összeírás 1. é. december 16-tól 30-ig terjedő 15 nap alatt az adóügyi osztálynál bárki által való megtekintet- és végett ki lesz téve. Ezen 15 napon át jogában áll mindenkinek az összeírás ellen felforgó észrevételeit az adóügyi osztálynál e célból nyitott jegyzőkönyvbe bevezetni, vagy a tanácshoz írásban beterjeszteni.

Aradon, 1886. december 11.

A városi tanács.

SINGER EDE

Karácsonyi és ujévi ajándékokul

ajánlom a legdusabban felszerelt raktáromat

porcellán-, üveg-, alpacca-, chinaezüst-, Quivrepoli terracotta- és majolica-neműek,

valamint

konyha- és háztartási eszközökben,

asztali és függő lámpákban nagy raktár a legjutányosabb árak mellett.

737-2.111

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel:

SINGER EDE.

SINGER EDE

Rosenberg Jakab

női és uri divat és különlegességek áruháza,

Aradon, Templom-utca, minorita-palota.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, miszerint a főt. Minoriták templom-utcai palotijában egész újonnan berendezett és felszerelt

uri és női divat, háztartási és gyermekjáték

ezikkekben áruházat nyitottam.

Az árak nagy választéka, valamint közvetlen gyári összeköttetésemnél fogva úgy az árak minden versenyt kizáró olesóságával, reményem a legmagasabb igényeknek is megfelelni.

Gazdag választék, u. m.: Női ruha-szövetek, vászon, chiffon, asztalnemű, szabó-kellékek, pamutok, bőrtárgyak, illatszerek, díszmű különlegességek, cipők, kalapok stb.

Nagy választék

karácsonyi és ujévi ajándékokban.

Áruházam berendezése, valamint az árak izéletessége és olesóságáról meggyőződése tekintetében minél számosabb látogatásért esd

mely tisztelettel:

ROSENBERG JAKAB.

Rohonezy Gida országgyűlési képviselő Török-Becsei nagykertészetéből naponta friss virág-ke! (Carfiol)

kapható

701-4.4

Eliás Armin „Bisztriczky J. utóda”

czég alatti fűszer- és csemege-üzletében, Aradon.

Lopokröczok, plaidek, gyapju-, utazó- és pelliche takarók.

Alapított 1827-ben.

SPITZER JAKAB és FIA

Alapított 1827-ben.

posztó-, gyapjuszővet-, vászon- és szőnyeg-kereskedése Aradon.

Ajánlja a téli évadra

dusan felszerelt raktárát

legjobb minőségű és legdivatosabb

brünni, angol és francia

férfi-ruha és téli-kabát szövetek,

erdélyi, gráci Cheviot és Stajer

vizmentes „Moró”-féle lodenokban,

továbbá mindennemű

peruvienne, dosking, posztó és tüffelekben,

a legolesőbb árak számítása mellett.

Dus választék Jäger-féle cikkekben.

Ötönnyök elkészítése, kívánatra a legjobb munkaerők által és minden ár mellett elvállaltatnak.

Nagy raktár futó- és egyéb szőnyegekben.

Ló-pokröczok-, plaidek-, gyapju-, utazó- és pelliche-takarók.